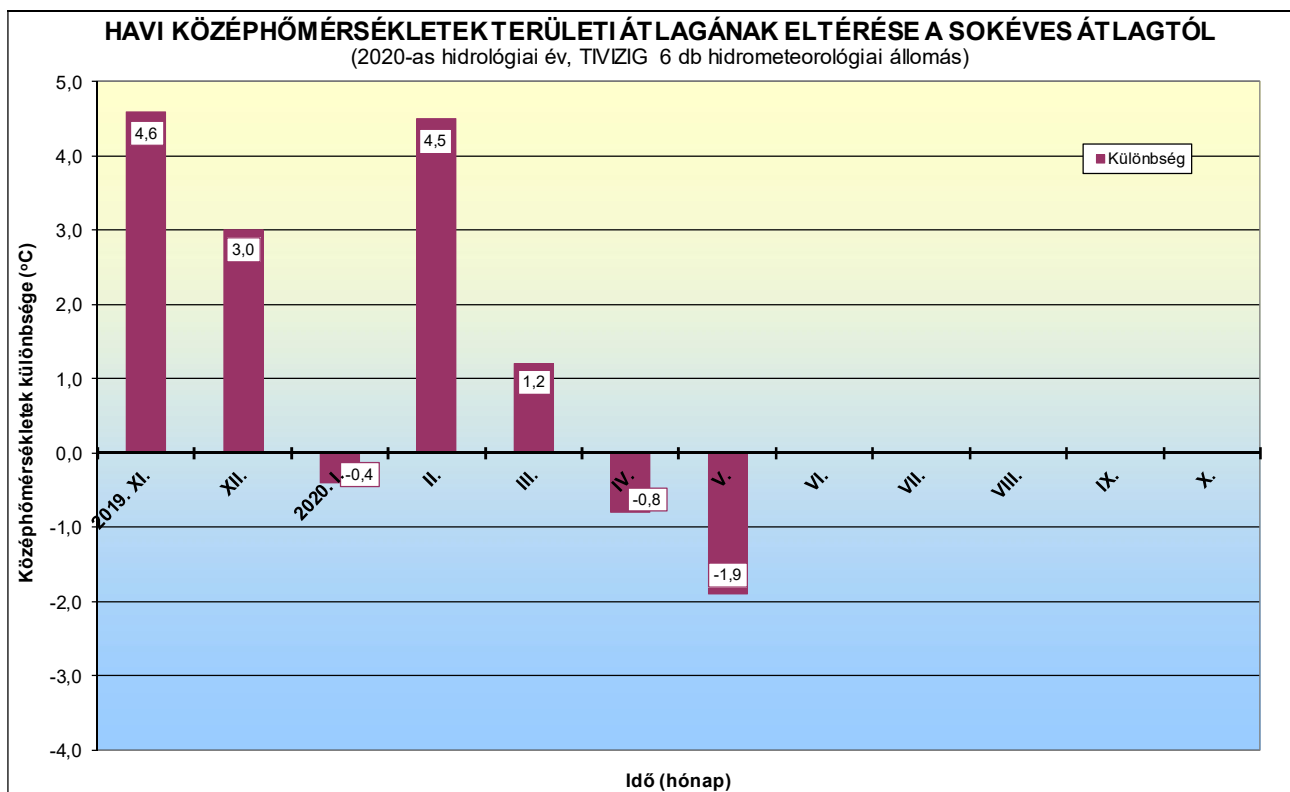

2020. május havi hidrometeorológiai és vízgazdálkodási helyzetértékelés a TIVIZIG működési területére

1. Hidrometeorológiai helyzet értékelése:

Május hónapot a sokévi átlagnál alacsonyabb hőmérséklet és csapadékszegény időjárás jellemezte. A TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai mérőállomásain észlelt adatok alapján a hónap középhőmérséklete 15,1°C volt, amely 1,9°C-al kevesebb volt a sokéves átlagnál (17,0°C). A maximum hőmérsékletek 8,0°C és 30,6°C, a minimum hőmérsékletek -1,5°C és 16,0°C között alakultak. A szélső hőmérsékletek jellemzésére szolgáló fagyos nap (0°C vagy az alatt) 1 nap volt, nyári nap (25°C vagy afeletti napok száma) 5-15 nap, hőségnap (30°C vagy afeletti napok száma) 1 nap volt, de forró nap (35°C vagy afeletti napok száma) egyáltalán nem volt.

A vizsgált időszakban a TIVIZIG mérőállomásain mért napfénytartam a hónapra jellemző sokéves átlagtól kismértékben eltérő volt.

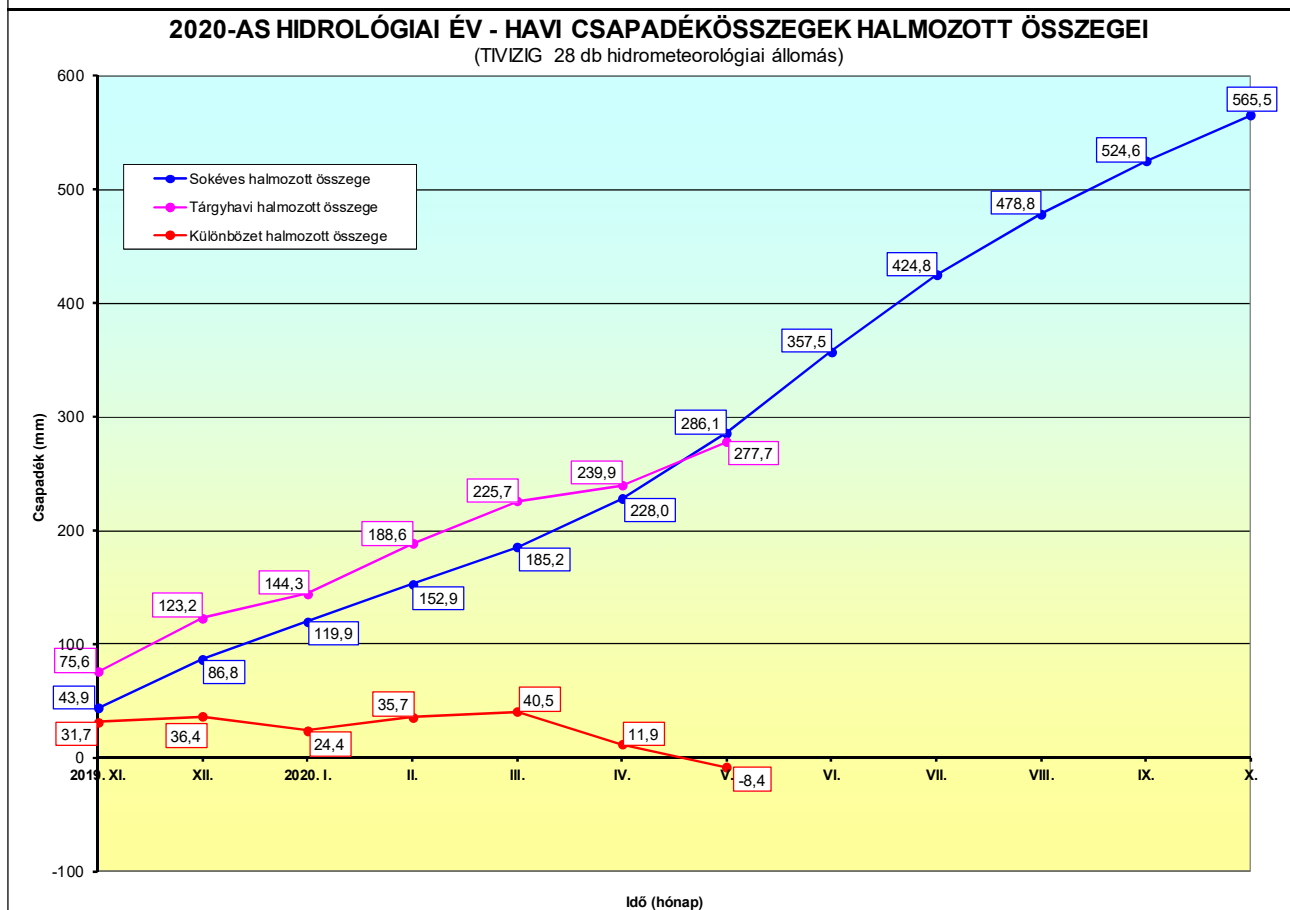
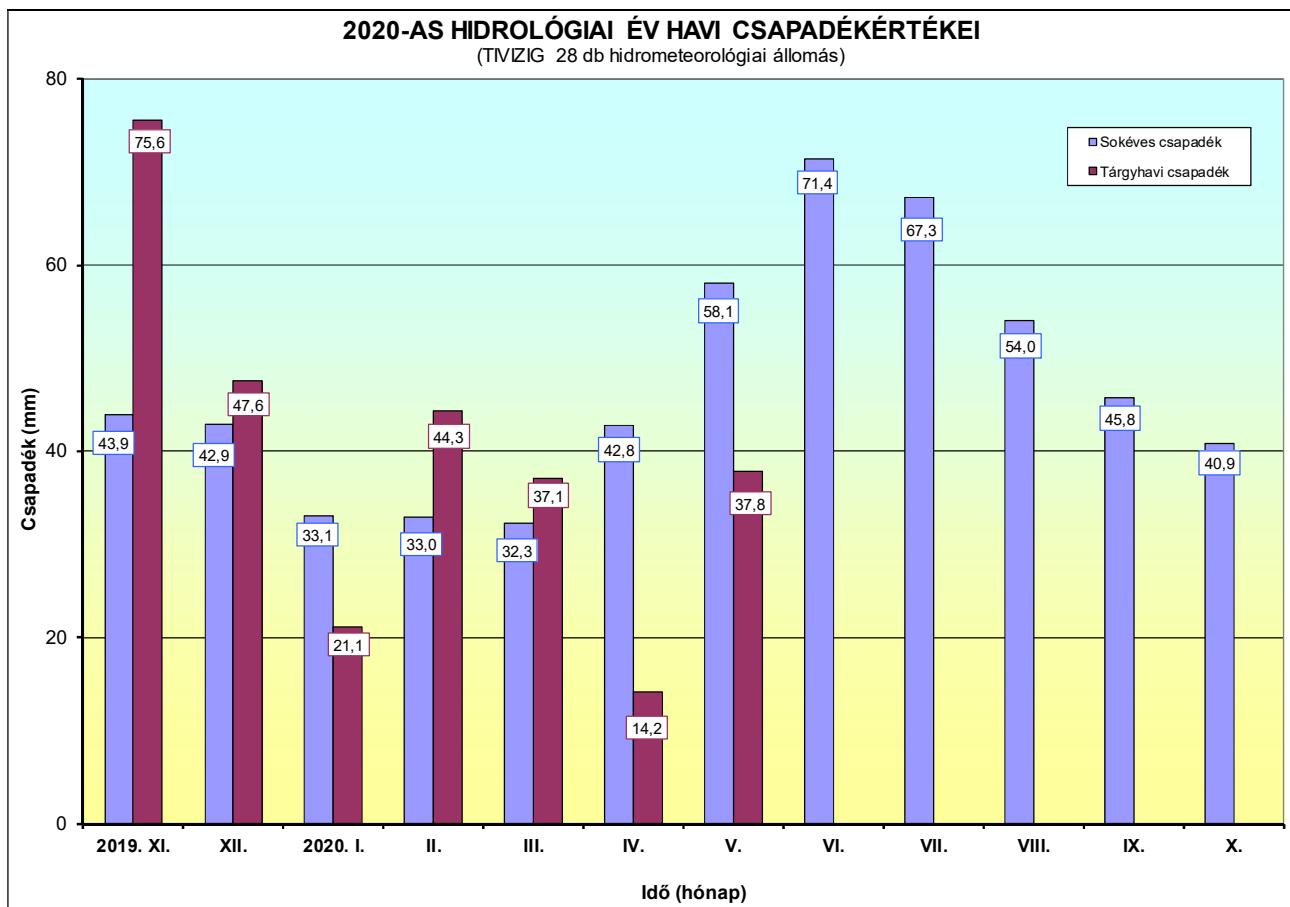
Állomás neve:	Május hónapban mért napfénytartam (óra)	Május hónap sokéves átlaga napfénytartam (óra)	Eltérés (óra)
Apavára	216,2	228,5	-12,3
Darvas	256,2	236,6	+19,6
Debrecen (OMSZ)	277,5	255,6	+21,9

A lehullott csapadék területi átlaga 37,8 mm, amely kétharmada volt a május hónapra jellemző értéknek (58,1 mm). Működési területünkön a legtöbb csapadék egy hónap alatt 57,3 mm Berettyóújfalu állomáson, míg a legkevesebb 20,5 mm Apavára állomáson hullott. Az észlelőhálózatunkban a hónap során 24 óra alatt a legtöbb csapadék 21,3 mm Pocsaj állomáson esett május 24-én. Belvízvédelmi szakaszok havi területi csapadékátlagainak maximuma 55,7 mm volt a 09.10. Kálló belvízvédelmi szakaszon, ami 3,7%-al kevesebb a sokéves átlagnál (57,9 mm). A legkisebb területi csapadékátlag 23,7 mm volt a 09.02. Tiszai-középső belvízvédelmi szakaszon, ami 58,0%-al kevesebb a sokéves havi átlagnál (56,4 mm).

Területi átlag tekintetében a naptári év 44,8 mm és tenyészidőszak 48,9 mm, a hidrológiai év 8,4 mm hiányt mutat.

Csapadékviszonyok a folyók külföldi vízgyűjtő területén

Vízgyűjtő neve:	Május havi csapadékösszeg a vízgyűjtők területi átlagában (mm)
Tisza	79,3
Berettyó	57,6
Sebes-Körös	65,8

2. Folyóink hidrológiai jellemzői:

Május hónapban folyóink vízgyűjtőin a sokéves mennyiséget megközelítő csapadék hullott. Működési területünkön, a hónap folyamán árvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

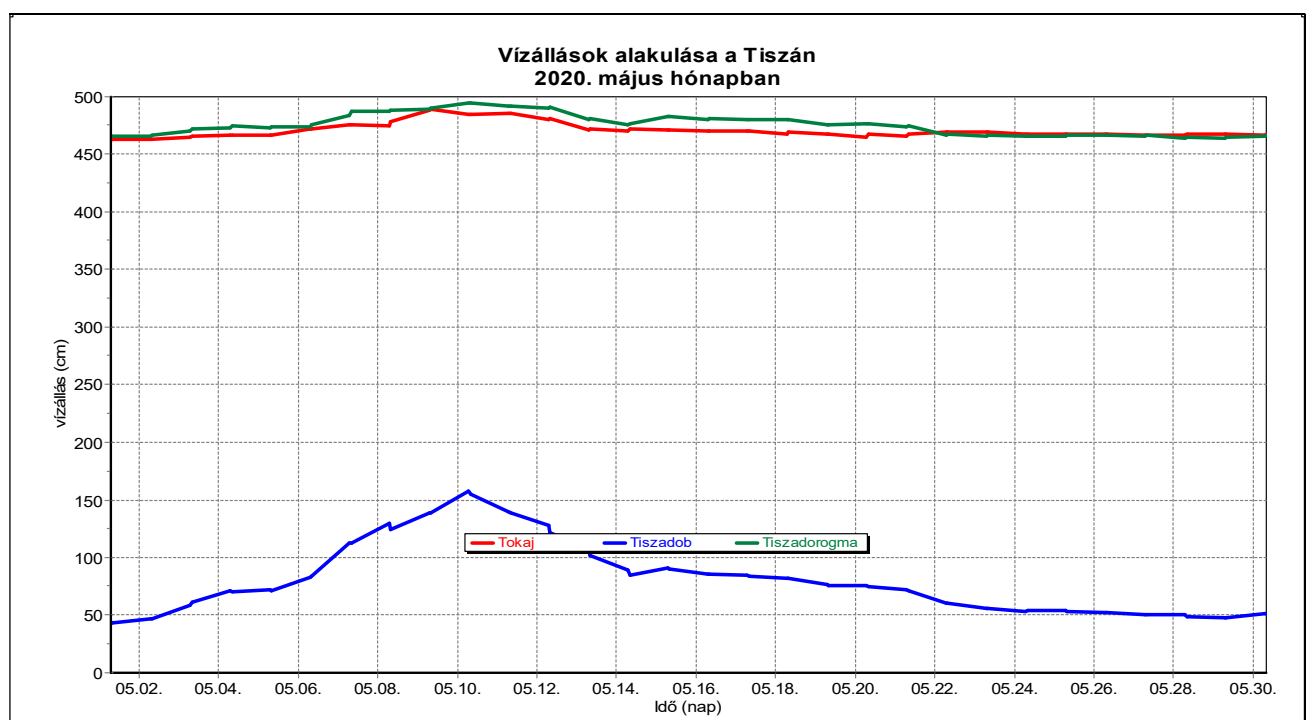
A Tisza működési területünkre eső szakaszán a Tisza-tó nyári vízszintjéhez (Kisköre-felső 735±5 cm) igazodó vízállásokat észleltünk. A duzzasztók – Tiszalök és Kisköre – üzemelése folyamatos és zavartalan volt.

A Sebes-Körös vízjárása, amit a román területen történő vízkormányzás erősen befolyásol, ebben a hónapban is a kis- és középvízi tartományban mozgott. Körösladányban a duzzasztó március 18-tól folyamatosan duzzaszt.

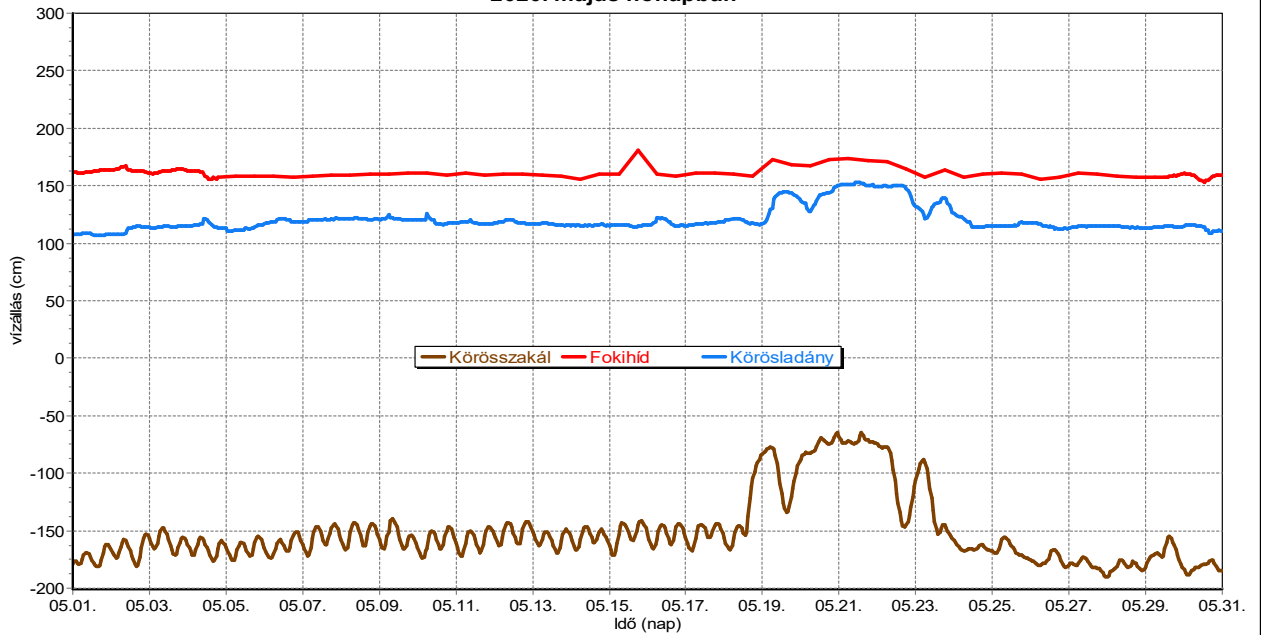
A Berettyó vízjárását a hónapban hullott csapadék, ill. a román területen történő vízkormányzás befolyásolta. Májusban az előző hónapokhoz hasonlóan a vízállások a kis- és középvízi tartományban voltak megfigyelhetőek. Az alsó szakasz vízállását a körösladányi duzzasztó befolyásolja.

A Hortobágy-Berettyón változó, a társ VIZIG-ek közötti egyeztetett Körös-völgyi vízáradás vízhozamához tartozó vízállásokat figyelhettünk meg. A békésszentandrás duzzasztó március végétől ismét emelt vízszintet tart.

Állomás	LKV (cm)	LNV (cm)	I. fok (cm)	II. fok (cm)	III. fok (cm)	Vízállás-tartomány május hónapban (cm)	Vízhozam-tartomány május hónapban (m ³ /s)
Tisza – Tokaj	-184	928	650	750	800	462 - 489	n. a.
Tisza – Tiszadob	-310	783	n. a.	n. a.	n. a.	43 - 158	209 - 498
Tisza – Tiszadorogma	-130	883	600	670	720	464 - 496	n. a.
Berettyó – Pocsaj	-77	542	400	450	500	-40 - -10	1,68 - 3,15
Berettyó – Berettyóújfalu	-166	512	300	400	450	-106 - -76	2,64 - 4,2
Berettyó – Szeghalom	-59	678	300	400	500	165 - 180	2,79 - 7,72
Sebes-Körös – Körösszakál	-198	518	250	350	400	-190 - -65	2,5 - 38,9
Sebes-Körös – Fokihíd	-52	700	n. a.	n. a.	n. a.	153 - 181	n. a.
Sebes-Körös – Körösladány	-68	815	400	500	600	107 - 153	7,3 - 42
Hortobágy-Berettyó – Ágota	-114	284	n. a.	n. a.	n. a.	-50 - -19	5,62 - 7,53
Hortobágy-Berettyó – Borz	28	438	250	300	350	124 - 160	n. a.
Hortobágy-Berettyó – Árvízkapu felső	-31	785	600	650	700	370 - 382	n. a.

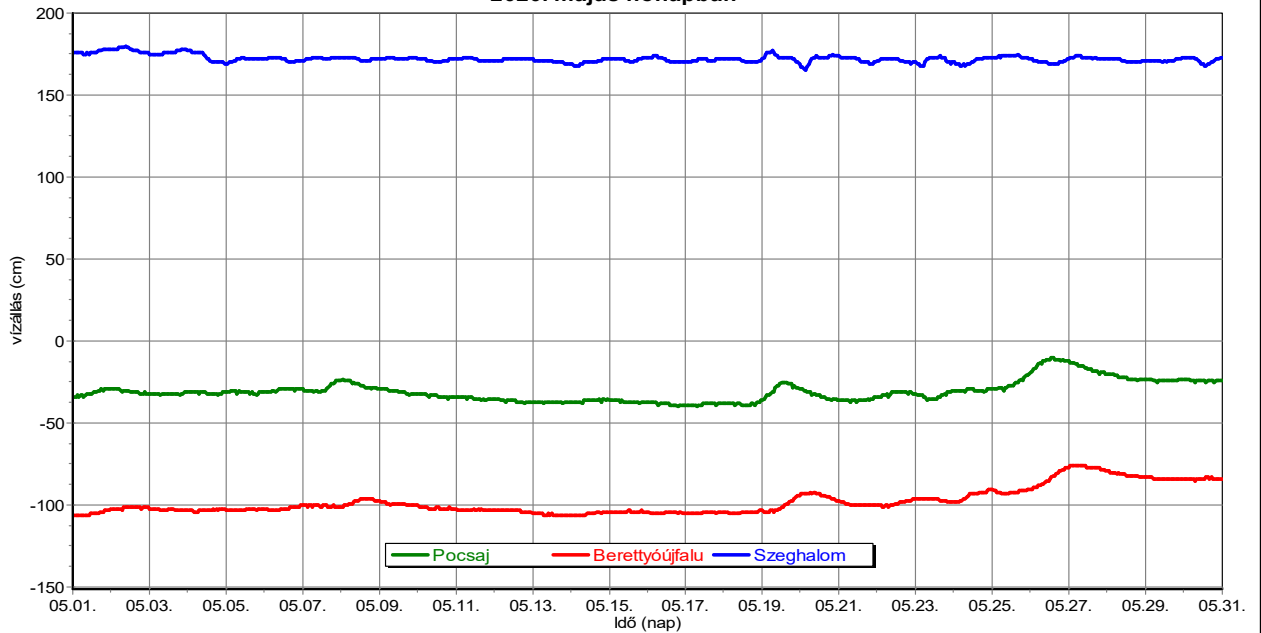

Vízállások alakulása a Sebes-Körösön
2020. május hónapban

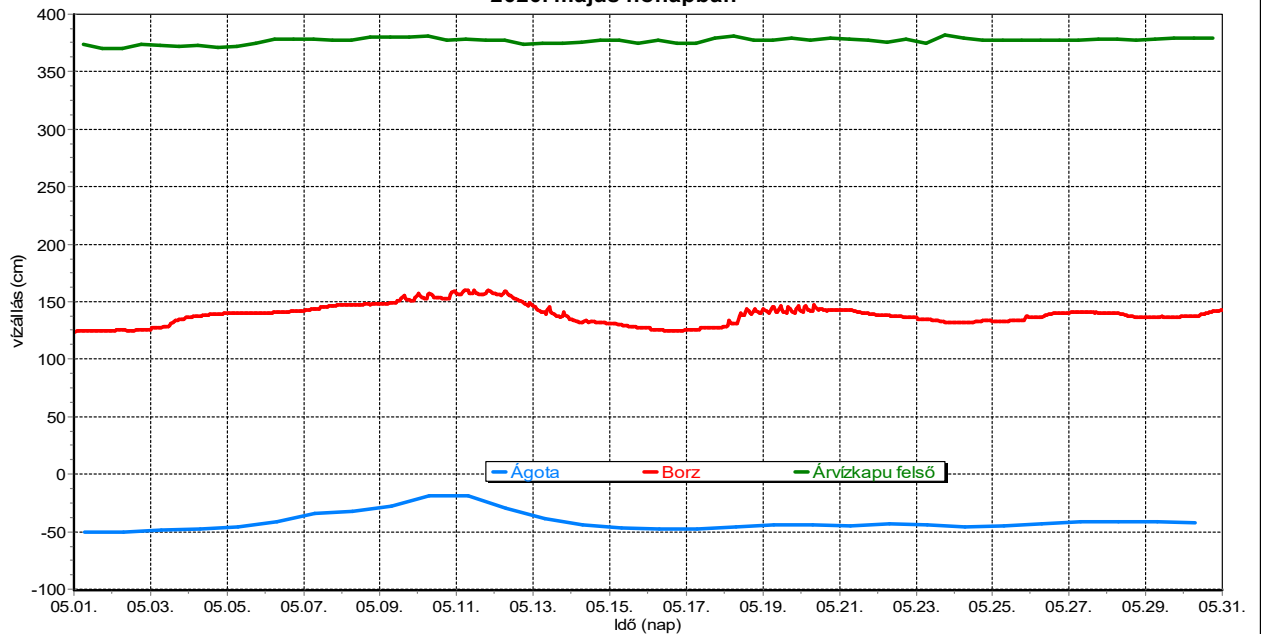

Címke

Vízállások alakulása a Berettyón
2020. május hónapban

Vízállások alakulása a Hortobágy-Berettyón
2020. május hónapban

Tavaink vízállása

Tározó	Maximális üzemvízszint (cm)	Május hónap végére jellemző vízállás (05. 29-én, cm)
Fancsika I.	200	2
Fancsika II.	300	n. m.
Fancsika III.	135	n. m.
Halápi tározó	177	n. m.
Bodzás tározó	220	n. m.

3. Felszín alatti vizek hidrológiai jellemzői:

3.a. Talajvíz helyzet értékelése:

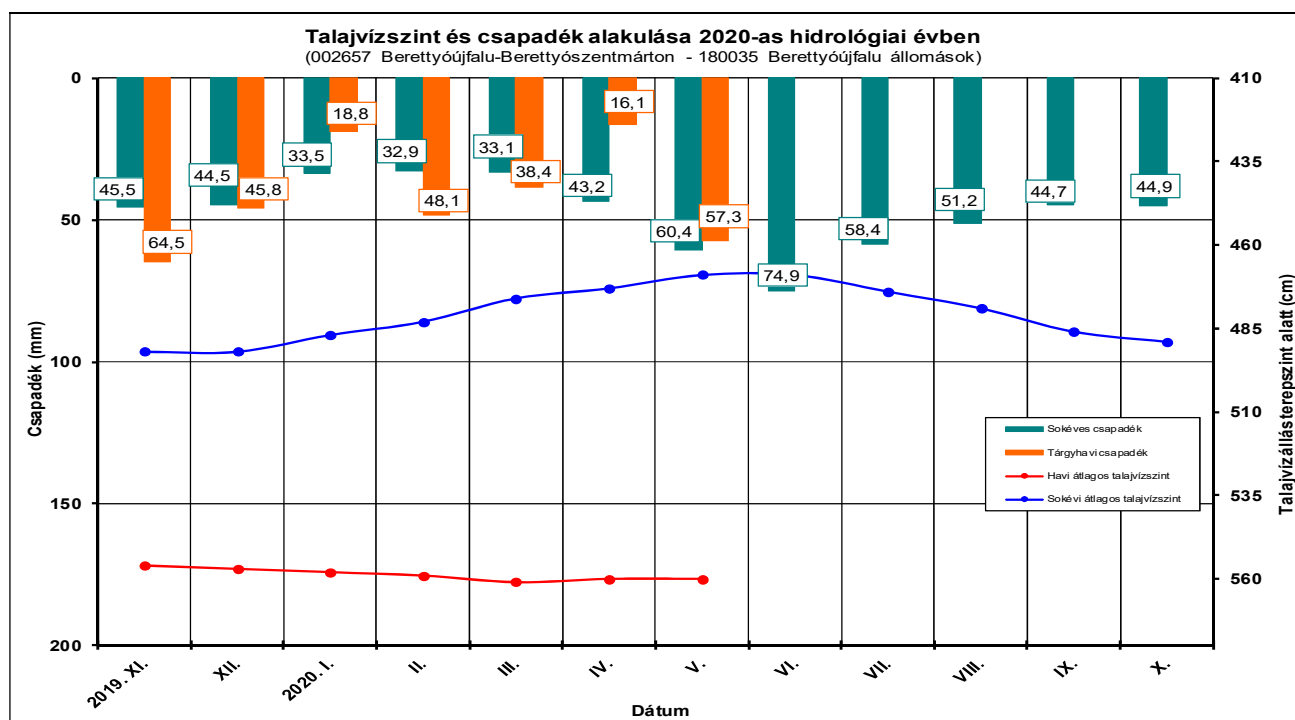
(A kiértékelés a táblázatban szereplő 9 db kút átlaga alapján történt.)

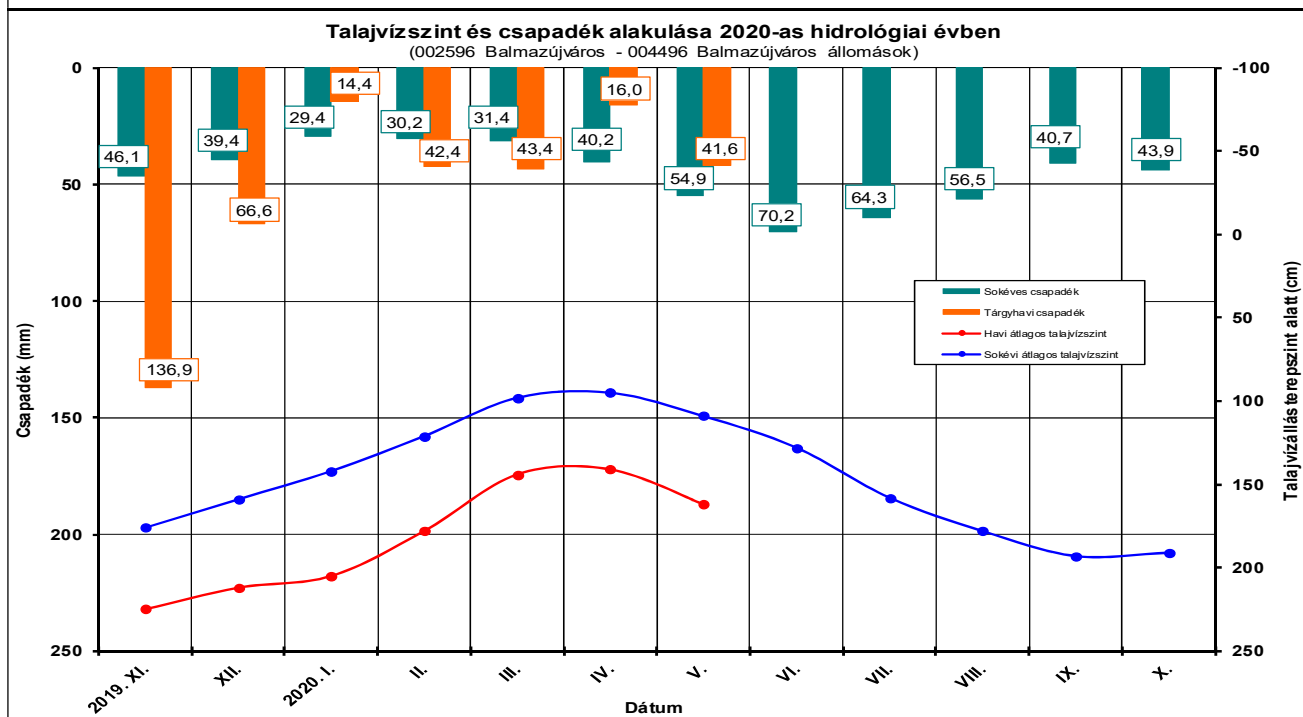
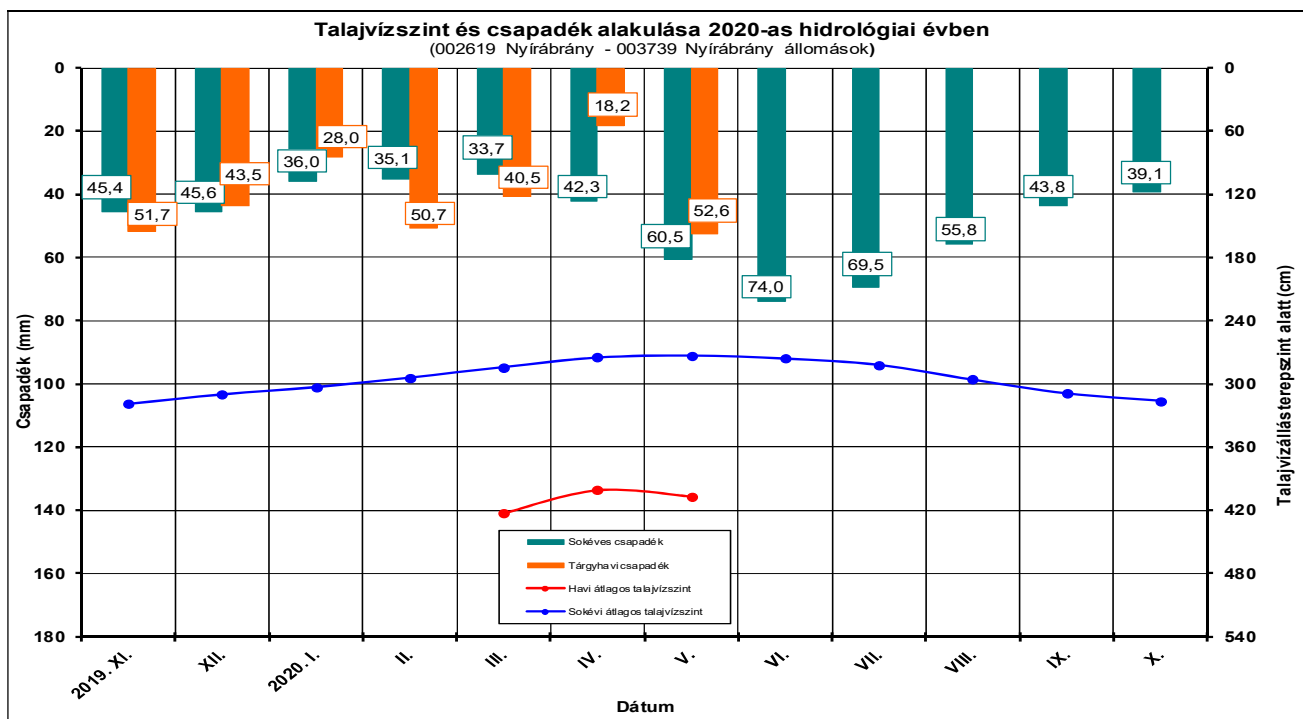
Működési területünkön május hónapban 127 - 560 cm terepszint alatti mélységtartományban helyezkedett el a talajvíztükör. A májusban mért talajvízszintek területi átlaga 6,9 cm-rel csökkent az április hónapban észlelt vízszintekhez képest.

A sokéves átlagnál 69,6 cm-rel alacsonyabb volt az április havi középérték. A legnagyobb eltérést a sokévestől, 133 cm-t Nyírábrány térségéből jelentették.

3.b. Havi átlagos talajvízállás terepszint alatt

Talajvízkút törzsszáma, helye	Május		LNV (cm)/(dátum)
	Sokéves (cm)	Tárgyévi (cm)	
002567 Tiszalök	299	395	125 (1985. 03.)
002693 Polgár-Alsórét	243	336	173 (2011. 01.)
002583 Egyek	316	392	+14 (1971. 02.)
002596 Balmazújváros	109	162	4 (1986. 02.)
002609 Debrecen	280	284	217 (1980. 07.)
002629 Kaba	181	227	53 (1980. 08.)
002657 Berettyóújfalu	469	560	300 (2012. 10.)
002656 Komádi	93	127	+14 (1999. 02.)
002619 Nyírábrány	274	407	169 (1966. 02.)

4. Vízgazdálkodási helyzet jellemzése:

A Szegedi Tudományegyetem és az ATIVIZIG által 2015-2016 folyamán kidolgozott új hazai aszályindex alkalmas a vízhiányos, aszályos időszak napi gyakorisággal számítható jellemzésére. A HDI (Hungarian Drought Index) felhasználja a napi csapadékmennyiségeket és a napi középhőmérsékleteket, a megelőző időszak adataiból napi víztartalékot becsül és a sokéves átlaghoz viszonyít. Értéke nem évszakfüggő: átlagos időjárású időszakban 1 körül van az értéke, átlagosnál csapadékosabb vagy hűvösebb időszakban ez alatt, szárazság idején pedig felette.

Az így számított HDI₀ (meteorológiai aszályindex) értéke alapján a vízháztartási helyzet minősítése:

HDI₀ < 1,3: aszálymentes

1,3 ≤ HDI₀ < 1,5: enyhe aszály

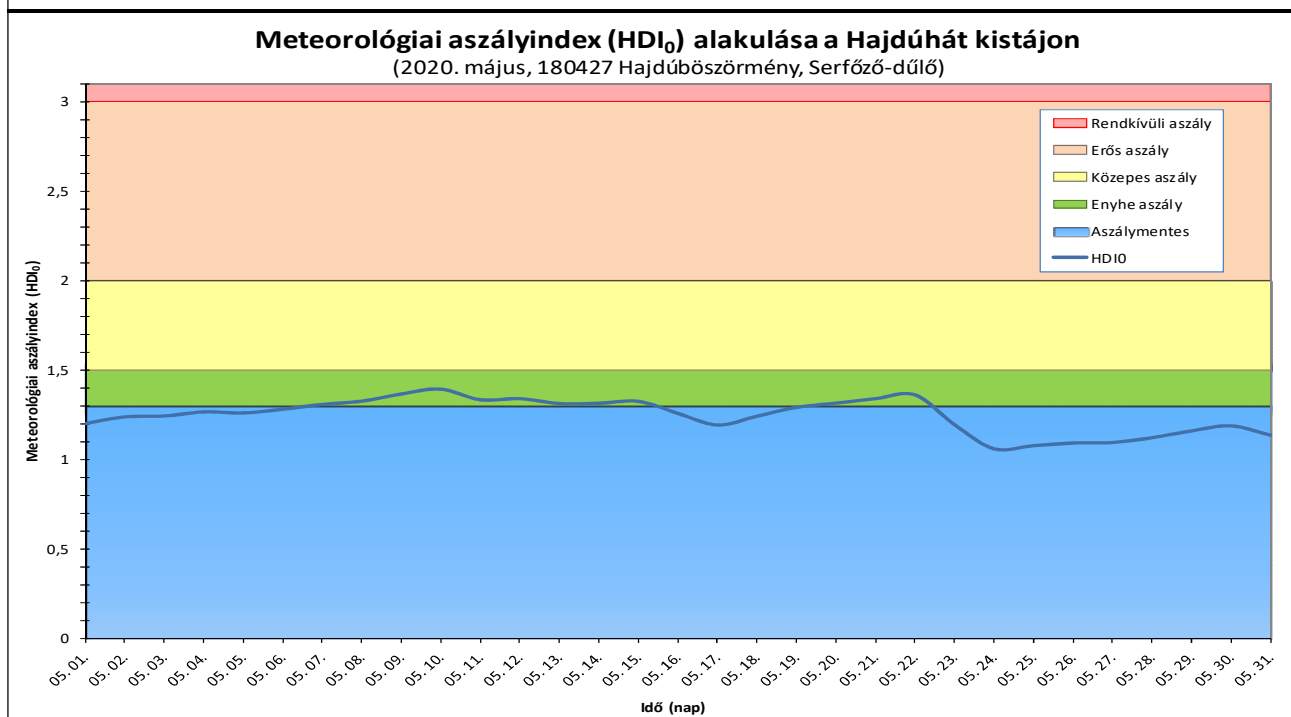
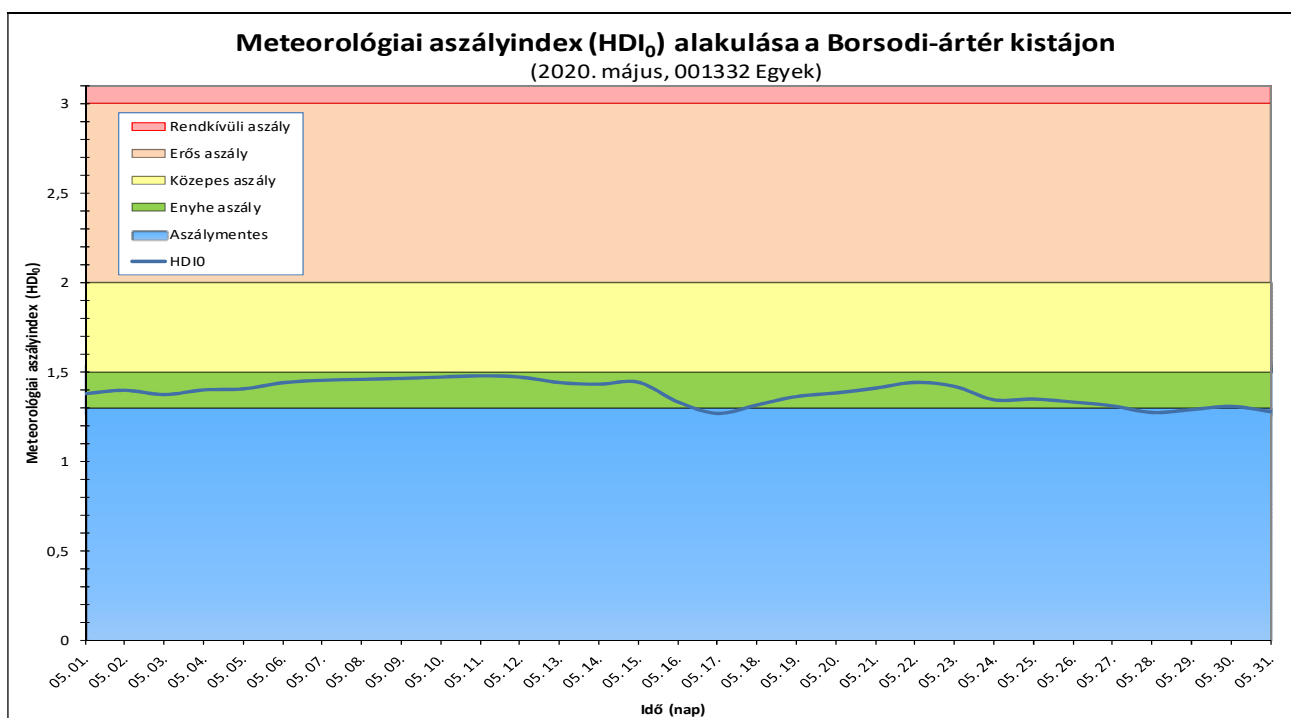
1,5 ≤ HDI₀ < 2,0: közepes aszály

2,0 ≤ HDI₀ < 3,0: erős aszály

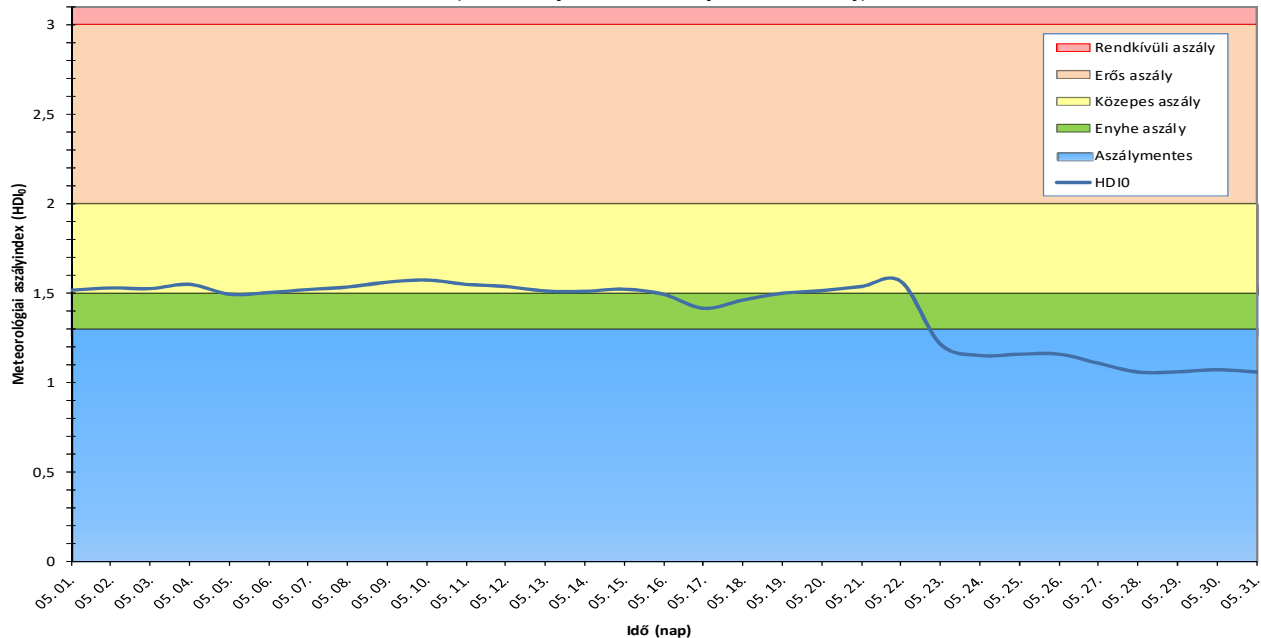
3,0 ≤ HDI₀: rendkívüli aszály

Az ország területén 2016-2019-ben a vízügyi szolgálat 79 db automata mérőállomást létesített az Operatív Aszálymonitoring Rendszer részeként. A TIVIZIG működési területén 6 db ilyen állomás üzemel. Az állomáshálózatban mért paramétereiből kiszámított meteorológiai aszályindex (HDI₀) értékeinek alakulását havi átlag formájában a következő táblázatban és a napi értékeit május hónap folyamán grafikonokban szemléltetjük. Az alábbi táblázat és az ábrák jól szemléltetik, hogy az április megkezdődött aszályos időszak egészen május végi esőzések megérkezéséig folyamatos volt. Ezért is jelent meg a belügyminiszter közleménye a tartósan vízhiányos időszak kezdetéről a Hivatalos Értesítő 2020/21. számában, mely időpontot 2020. április 20-ban jelölt meg.

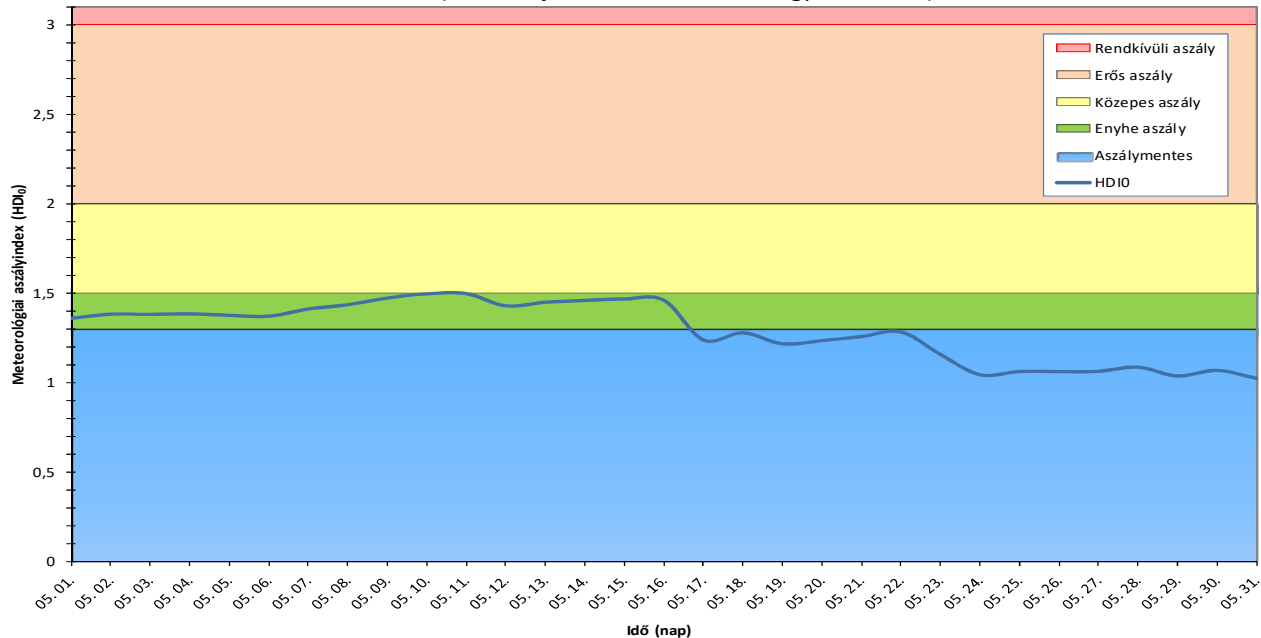
Tájegység	2019. 11. hó	2019. 12. hó	2020. 01. hó	2020. 02. hó	2020. 03. hó	2020. 04. hó	2020. 05. hó	2020. 06. hó	2020. 07. hó	2020. 08. hó	2020. 09. hó	2020. 10. hó
Borsodi ártér	0,75	0,75	0,91	0,92	0,86	1,22	1,38					
Hajdúhát	1,02	0,98	1,03	0,90	0,85	1,33	1,25					
Hortobágy	0,76	0,75	0,82	0,80	0,77	1,21	1,40					
Bihari sík	1,07	1,16	1,25	1,04	0,86	1,25	1,29					
Dél-Hajdúhátság	0,87	0,96	1,12	0,94	0,85	1,25	1,45					
Dél-Nyírség	1,01	1,08	1,10	0,90	0,83	1,24	1,07					

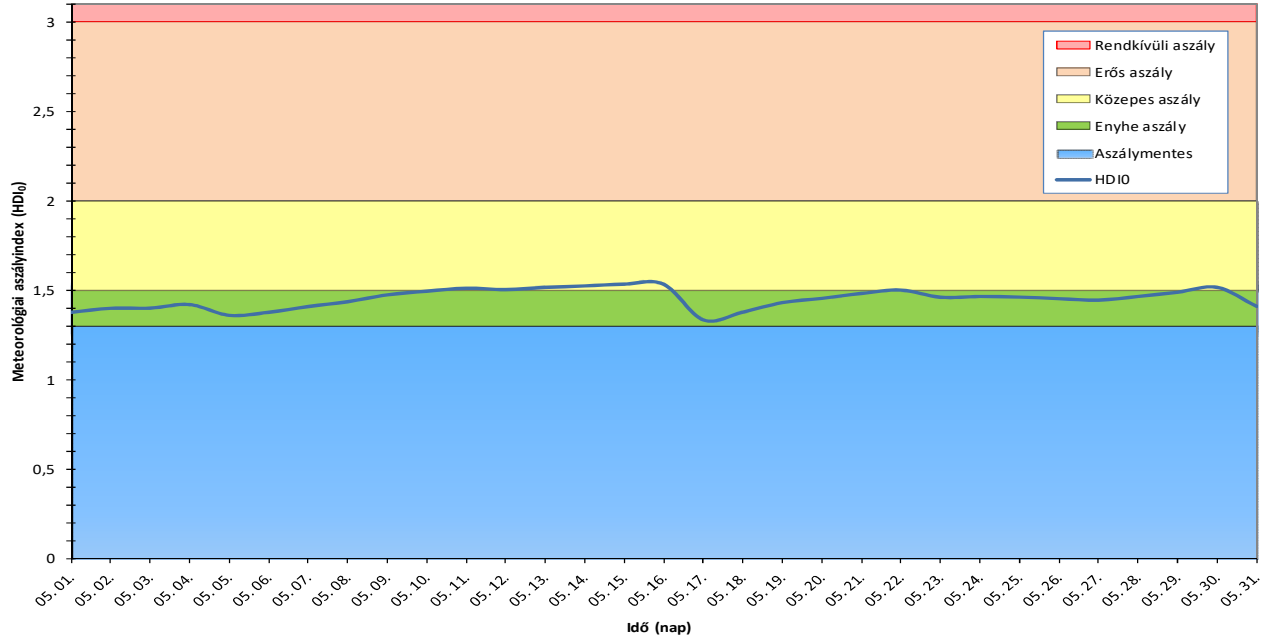
Meteorológiai aszályindex (HDI₀) alakulása a Hortobágy kistájon (2020. május, 180426 Hajdúnánás-Tedej)

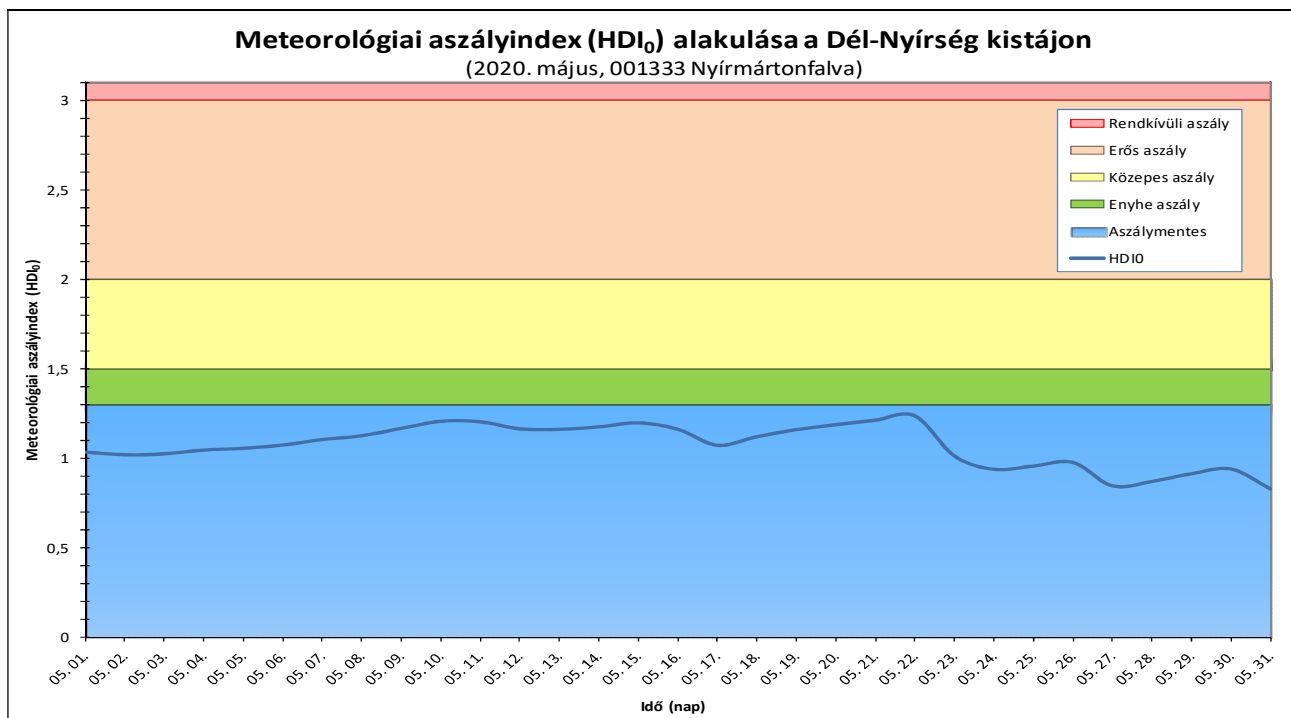

Meteorológiai aszályindex (HDI₀) alakulása a Bihari sík kistájon (2020. május, 180543 Mezősas, Nagy-Herés-kert)

Meteorológiai aszályindex (HDI₀) alakulása a Dél-Hajdúhátság kistájon (2020. május, 180542 Nádudvar)

5. Vízgazdálkodás:

5.a. Vízhasznosítás: A Tiszalöki Öntözőrendszer vízforgalma

Állomás	2020. május átlagos vízleadás (m ³ /s)	2019. május átlagos vízleadás (m ³ /s)	2020. május maximum vízleadás (m ³ /s)
KFCS – Tiszavasvári	15,20	7,17	16,81
NYFCS – Tiszavasvári	3,74	2,45	4,62
KFCS – Bakonszeg	4,04	0,98	4,04
Hortobágy-Berettyó - Ágota	6,16	7,02	7,53

5.b. Ivóvízellátás: Zavartalan volt.

6. Vízkárelhárítás:

6.1. Árvízvédelem: Május hónapban a TIVIZIG működési területén árvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.2. Belvízvédelem: Május hónapban a TIVIZIG működési területén belvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.3. vízminőség-védelem: Május hónapban a TIVIZIG működési területén vízminőség-védelmi esemény nem történt.

Debrecen, 2020. június 29.

Összeállították:

Bodor Tamás vízrajzi ügyintéző

Kunkli Zoltán vízrajzi ügyintéző

Marosi Zoárd vízrajzi csoportirányító

Mészárosné Balogh Anna Edit adminisztrátor

Lossos László
mb. osztályvezető